

Prima instanță: Judecătoria Soroca (sediul Florești)
Judecător: S. Caraman
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: A. Gheorghieș, A. Toderaș, A. Albu

Dosarul nr. 2ra-698/18

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței,
Judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru, Maria Ghervas,
Iuliana Oprea, Luiza Gafton

examinând recursului declarat de către Marcauțan Mircea,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcauțan Mircea
împotriva lui Cordon Andrian, intervenient accesoriu notarul privat Ion Conoval
privind constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar și
restituirea bunurilor dobândite prin succesiune și cererea reconvențională înaintată
de Cordon Andrian împotriva lui Marcauțan Mircea privind restituirea contravalorii
anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție
asupra bunului imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2017, prin care a fost
casată parțial hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 24 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La 04 iulie 2014 Marcauțan Mircea a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Cordon Andrian, intervenient accesoriu notarul public Ion Conoval, cu
privire la constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar nr.
7448 din 22 noiembrie 2006.

În susținerea acțiunii reclamantul a invocat că la 23 august 1999 a perfectat la
notarul Eugenia Conoval un testament prin care a indicat că toată averea sa după
deces urmează a fi trecută pe numele lui Cordon Andrian, fapt care a fost cunoscut
de pârât din ziua perfectării testamentului. Ulterior a plecat în Ucraina în căutarea
unui loc de muncă, unde s-a aflat până în primăvara anului 2013, când a revenit în
țară.

Afirmă că în perioada ce s-a aflat în Ucraina, situația lui era una dificilă și nu
avea posibilitatea să revină în țară din motiv că pierduse actele. Mult timp a fost
bolnav, dar ținea legătura permanentă cu persoanele apropiate, inclusiv cu părinții

lui Cordun Andrian - Cordun Elena și Cordun Vasile. Fiind mult timp fără acte de identitate a încercat să le perfecteze în Ucraina, inclusiv până în anul 2013, însă i se solicitau acte eliberate în RM.

Pe parcursul mai multor ani a rugat-o de câteva ori pe Cordun Elena, mama pârâtului, să-i trimită certificatele necesare în vederea perfectării actelor, însă de fiecare dată aceasta indică că nu-l poate obține din diferite motive, astfel a decis să vină în Republica Moldova în primăvara anului 2013 pentru a-și perfectă actele.

Indică că prezentându-se la domiciliul său în or. Florești, str. Petru Rareș 27, a aflat că gospodăria sa a fost trecută pe numele lui Cordun Andrian, dat fiind faptul că a fost declarat decedat.

Încercând să clarifice situația dată prin discuții cu Cordun Andrian, s-a iscat un conflict, fiind și amenințat de ultimul că nu are ce căuta în apropiere de gospodăria sa. Astfel s-a adresat pentru a-și perfectă actele de identitate, ulterior s-a adresat în instanța de judecată și a fost anulată hotărârea prin care a fost declarat decedat.

La 16 octombrie 2014 Cordun Andrian a înaintat o acțiune reconvențională împotriva lui Marcauțan Mircea o privind restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil.

În susținerea acțiunii reconvenționale Cordun Andrian a invocat că la 22 februarie 2006, potrivit Certificatului nr. xx eliberat de către CPS Florești, Marcauțan Mircea, a.n. 06 octombrie 1957, se afla în căutare ca persoană dispărută fără veste din anul 1999, locul aflării lui Marcauțan Mircea la data eliberării respectivului certificat nu era cunoscută.

Ulterior, pe cale judecătorească Marcauțan Mircea a fost declarat decedat. Odată ce hotărârea judecătorească respectivă a devenit definitivă, Cordun Andrian s-a adresat la notar în vederea dobândirii certificatului de moștenitor testamentar. Menționează că Marcauțan Mircea după ce a părăsit teritoriul Republicii Moldova nu a dat de știre și Cordun Andrian nu a putut lua legătura cu acesta. De altfel, pe parcursul acestor ani, Marcauțan Mircea nu a expediat cel puțin vreo scrisoare să înștiințeze unde se află, cu ce se ocupă, care este starea de sănătate a acestuia, etc.

Din aceste motive consideră neîntemeiate acuzațiile lui Marcauțan Mircea precum că Cordun Andrian l-ar fi amenințat sau cu atât mai mult agresat, la acel moment Cordun Andrian a acționat din circumstanțele de facto care îi erau cunoscute și cu bună-credință. În urma acceptării moștenirii ce i-a fost testată de către Marcauțan Mircea, Cordun Andrian a înregistrat dreptul de proprietate asupra imobilului la Oficiul Cadastral Teritorial, iar din motivul stării precare a imobilului a fost nevoit să investească permanent mijloace bănești în vederea îmbunătățirii bunului imobil, construind mai multe anexe la acest bun imobil.

Insistă asupra faptului că nu a refuzat să dea curs cererii pe motiv că Marcauțan Mircea nu ar avea dreptate, ci i-a propus acestuia să-i restituie contravaloarea pentru îmbunătățirile aduse casei de locuit și anexele construite de către Cordun Andrian, deoarece mijloacele bănești investite în acest sens i-au aparținut.

Astfel, potrivit planului casei de locuit număr cadastral xxx, la data moștenirii bunului imobil dat nu erau construite anexele numerotate cu cifra 1 și 1-5, iar

suprafața casei la data testării acesteia constituia 42,2 m.p. De asemenea, din contul mijloacelor bănești proprii au fost schimbate toate geamurile la casă, au fost dărmați pereții interiori care erau din lut și ridicați din nou din materiale de construcție rezistente, acoperișul și tot mecanismul de suspensie a acoperișului, podurile din interior și pe deasupra, precum și toate lucrările de finisare a casei pe dinăuntru și pe din afară a casei. Totodată, din contul mijloacelor bănești proprii a zidit un gard din piatră pe tot perimetrul terenului aferent casei de locuit.

Consideră pretențiile invocate de către Marcauțan Mircea ca fiind înaintate prematur și fără respectarea obligației legale de compensare a îmbunătățirilor aduse imobilului, cu atât mai mult că în urma îmbunătățirilor aduse casei de locuit, a sporit și prețul de piață a acestui bun imobil.

La 19 octombrie 2016 Cordun Andrian a depus cerere de concretizare, solicitând încasarea din contul lui Marcauțan Mircea în beneficiul său a îmbunătățirilor aduse bunului imobil casă de locuit individuală număr cadastral xxx și a anexelor în mărime de 351 073 lei, a impozitului pe bunul imobil pe perioada de timp din 2003 până în 2006 în mărime de 1 347 lei, a cheltuielilor suportate pentru conectarea imobilului la rețeaua de alimentare cu gaze naturale în mărime de 2 870 lei, încasarea tuturor cheltuielilor suportate în cadrul procesului și anume: 5 000 lei cu titlu de onorariu pentru asistența juridică, 6 000 lei cheltuieli pentru efectuarea expertizei, 3 000 lei cu titlu de taxă de stat, în total 369 290,00 lei și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil casa de locuit cu nr. cadastral xx amplasată în or. Florești, str. Petru Rareș xx.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 24 mai 2017, s-a constatat nulitatea absolută a certificatului de moștenitor testamentar nr. xx din 22 noiembrie 2006 autentificat de notarul privat Ion Conoval prin care s-a atestat că moștenitor al averii lui Marcauțan Mircea este Cordun Andrian, în temeiul testamentului nr. xx din 23 august 1999. S-a obligat Cordun Andrian să restituie lui Marcauțan Mircea averea dobândită prin succesiune testamentară și anume bunurile imobile: terenul cu suprafața de 0,1703 ha, nr. cadastral xx, casa de locuit, cu suprafața de 63,7 m.p., cu nr. cadastral xx, construcție accesorie 1.2, cu suprafața de 18,6 m.p., cu nr. cadastral xx, amplasate în or. Florești, str. Petru Rareș, xx.

Acțiunea reconvențională a lui Cordun Andrian împotriva lui Marcauțan Mircea privind restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat la Cordun Andrian în beneficiul lui Marcauțan Mircea cheltuielile suportate pentru plata taxei de stat achitată la momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, în mărime de 777 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2017, s-a admis apelul declarat de către Cordun Andrian, s-a casat hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 24 mai 2017, în partea respingerea acțiunii reconvenționale a lui Cordun Andrian și admiterii pretenției lui Marcauțan Mircea privind restituirea averii dobândite prin succesiune testamentară, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care:

S-a admis cererea reconvențională a lui Cordon Andrian împotriva lui Marcauțan Mircea privind restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil.

S-a încasat de la Marcauțan Mircea în beneficiul lui Cordon Andrian contravaloarea îmbunătățirilor aduse bunului imobil nr. cadastral xx și a anexelor în sumă de 351 073 lei.

S-a încasat de la Marcauțan Mircea în beneficiul lui Cordon Andrian cheltuielile suportate pentru conectarea imobilului la rețeaua de alimentare cu gaze naturale în mărime e 2 870 lei.

S-a încasat de la Marcauțan Mircea în beneficiul lui Cordon Andrian sumele bănești pentru achitarea impozitului pe bunul imobil pe perioada de timp din 2003 până în 2016 în mărime de 1 347 lei.

S-a încasat de la Marcauțan Mircea în beneficiul lui Cordon Andrian cheltuielile de judecată în sumă de 14 000 lei, constituite din 5 000 lei cu titlu de onorariu pentru asistență juridică, 6 000 lei pentru achitarea expertizei și 3 000 lei pentru achitarea taxei de stat.

S-a constatat dreptul de retenție a lui Cordon Andrian asupra bunului imobil casa de locuit cu nr. cadastral xx și construcții accesorii cu nr. cadastral xx amplasate în or. Florești, str. Petru Rareș, xx.

S-a admis pretenția lui Marcauțan Mircea privind restituirea averii dobândite prin succesiune testamentară care urmează a fi executată după stingerea dreptului de retenție a lui Cordon Andrian asupra bunului imobil casa de locuit cu nr. cadastral xx și construcțiilor accesorii nr. cadastral xx amplasate în or. Florești, str. Petru Rareș, xx.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 22 februarie 2018 Marcauțan Mircea a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2017 și menținerea hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 24 mai 2017.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

La 04 aprilie 2018, Cordon Andrian, prin intermediul avocatului Jereghi Anatolie, a depus referință la recursul declarat de către Marcauțan Mircea, solicitând declararea recursului drept inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată recurentului la 09 ianuarie 2018 (f.d. 120 vol. II), Colegiul constată că recursul declarat de Marcauțan Mircea se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea cauzei deduse judecătii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de către Marcauțan Mircea și va menține decizia instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Cordun Andrian, intervenient accesoriu notarul public Ion Conoval, Marcauțan Mircea a solicitat constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar nr. 7448 din 22 noiembrie 2006 și restituirea averii dobândite prin succesiune testamentară de către Cordun Andrian.

Totodată, Cordun Adrian înaintând acțiunea reconvențională împotriva lui Marcauțan Mircea, a solicitat restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil.

Judecând pricina în cauză, prima instanță a admis acțiunea înaintată de către Marcauțan Mircea și a constatat nulitatea absolută a certificatului de moștenitor testamentar nr. xx din 22 noiembrie 2006 și l-a obligat pe Cordun Andrian de a restitui lui Marcauțan Mircea averea dobândită prin succesiune testamentară, totodată, instanța de fond a respins acțiunea reconvențională înaintată de către Cordun Adriana ca fiind una neîntemeiată.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Cordun Andrian, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului acestuia, casării parțiale a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii pretențiilor lui Marcauțan Mircea privind restituirea lui Marcauțan Mircea a averii dobândite prin succesiune testamentară de către Cordun Andrian și în partea, respingerii acțiunii reconvenționale înaintate de către Cordun Andrian, emițându-se în această parte o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de către Cordun Andrian, s-a încasat de la Marcauțan Mircea în beneficiul lui Cordun Andrian a contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil și s-a admis pretenția lui Marcauțan Mircea privind restituirea averii dobândite prin succesiune testamentară care urmează a fi executată după stingerea

dreptului de retenție a lui Cordon Andrian, în rest hotărârea a fost menținută.

Instanța de recurs, verificând legalitatea deciziei instanței de apel, prin prisma criticelor formulate în cererea de recurs, conchide că instanța de apel corect a interpretat normele de drept material și a dat o apreciere justă materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, neîntemeiat a ajuns la concluzia de a admite acțiunea înaintată de către Marcauțan Mircea și de a respinge acțiunea reconvențională înaintată de către Cordon Andrian.

Inițial, Colegiul cu trimitere la prevederile art. 442 alin. (1) CPC, care stipulează că judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi, reține că recurentul Marcauțan Mircea a solicitat examinarea legalității deciziei instanței de apel, în partea în care a fost casată parțial hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 24 mai 2017 și pronunțată o nouă hotărâre privind admiterea cererii reconvenționale înaintate de către Cordon Andrian și constatării dreptului de retenție asupra bunului imobil.

În continuare, Colegiul reține că din materialele administrate în prezenta cauză reiese că prin hotărârea Judecătoriei Florești din 24 martie 2006, Marcauțan Mircea a fost declarat decedat (f.d. 138 vol. I). Astfel, ca rezultat a declarării lui Marcauțan Mircea ca persoană decedată, Cordon Andrian în baza certificatului de moștenitor testamentar a moștenit averea succesorală a lui Marcauțan Mircea, ce constă din casa de locuit cu suprafața de 63, 7 m.p., construcție accesorie „1.2”, cu suprafața de 18, 6 m.p., care se află în or. Florești, str. Petru Rareș 27, cât și terenul aferent construcțiilor (f.d. 9 vol. I).

La fel, din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Florești din 01 august 2013, a fost anulată hotărârea Judecătoriei Florești din 24 martie 2006, prin care Marcauțan Mircea a fost declarată ca persoană decedată (f.d. 6 vol. I).

Aici, instanța de recurs consideră drept pertinente prevederile art. 53 alin. (2) Cod Civil, care prevede că independent de momentul apariției sale, persoana declarată decedată poate cere de la oricare altă persoană să-i restituie bunurile care s-au păstrat și care au trecut gratuit la aceasta după declararea decesului său.

Respectiv, odată ce prin hotărârea Judecătoriei Florești din 01 august 2013 s-a anulat hotărârea judecătorească prin care Marcauțan Mircea a fost declarată persoană decedată și în temeiul căreia s-a deschis succesiunea și Cordon Andrian a dobândit cu titlu gratuit bunurile sus enunțate, ultimul urmează să restituie bunurile dobândite către proprietarul acestora, Marcauțan Mircea.

Referitor la acțiunea reconvențională înaintată de către Cordon Andrian împotriva lui Marcauțan Mircea cu privire la restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil, instanța de recurs reține următoarele.

Potrivit art. 311 alin. (2) Cod Civil, posesorul de bună-credință poate cere titularului de drept compensarea îmbunătățirilor, dacă acestea nu pot fi separate fără a se aduce prejudicii bunului, intervențiilor, sarcinilor, impozitelor și a altor

cheltuieli suportate pe parcursul posesiunii de bună-credință a bunului, care nu se compensează prin folosirea bunului și a fructelor obținute, ținându-se cont de fructele care nu au fost percepute din culpa lui. Această regulă se aplică și cheltuielilor ce au avut ca urmare sporirea valorii bunului dacă sporul valorii încă mai exista la momentul predării bunului.

Cu trimitere la prevederile normei legale citate, ținând cont că sa constatat temeinicia pretențiilor lui Marcauțan Mircea cu privire la restituirea averii dobândite prin succesiune testamentară de către Cordon Andrian, urmează să se decidă și soarta tuturor îmbunătățirilor și a cheltuielilor suportate de posesorul acestora, cu condiția că acesta este de bună-credință, pe perioada întreținerii bunului, acesta din urmă fiind în drept să ceară compensarea lor.

Astfel, Colegiul reține că soluțiile pronunțate de către prima instanță și de către instanța de apel, în urma examinării acțiunii reconvenționale înaintate de către Cordon Andrian cu privire la restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil, diferă din considerentul că prima instanță a constatat că Cordon Andrian este posesor de rea-credință, iar instanța de apel a constatat că acesta a fost de bună-credință.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție examinând legalitatea hotărârilor instanțelor judecătorești ierarhic inferioare, în partea ce se referă la acțiunea reconvențională, ajunge la concluzia temeiniciei soluției instanței de apel, care a constatat că Cordon Andrian este un posesor de bună-credință.

În conformitate cu art. 118 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept teme al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

În temeiul prevederilor normelor legale citate *supra*, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel, corect a dat apreciere declarațiilor martorului Coțoga Boris, or acesta a declarat că Marcauțan Mircea s-a aflat în regiunea Nicolaev Ucraina din anul 2009-2013, i-a scris și i-a telefonat (f.d. 30, vol. II), respectiv acesta a declarat despre o perioadă ulterioară declarării lui Marcauțan Mircea drept decedat și dobândirii de către Cordon Andrian a certificatului de moștenitor testamentar din 22 noiembrie 2006.

În această ordine de idei, Colegiul consideră neîntemeiate concluziile primei instanțe, care a reținut declarațiile martorului Coțoga Boris precum că acesta cunoștea despre locul de aflare a acestuia și că Cordon Elena cunoștea despre existența și locul aflării lui Marcauțan Mircea, or după cum corect a argumentat instanța de apel, din declarațiile acestuia nu este clar când Coțoga Boris a informat-o pe mama pîrîtului, Cordon Elena, despre locul de aflare a lui Marcauțan Marcel.

La fel, Colegiul consideră că instanța de apel a dat o apreciere individuală corectă, cât și în coroborare cu celelalte probe administrate în prezenta cauză, declarațiilor martorilor Cordon Ina și Cordon Elena, care au declarat că până a se adresa în instanța de judecată, acestea s-au adresat rudelor lui Marcauțan Mircea privitor la locul aflării acestuia (f.d. 38-41 vol. II).

Or, toate aceste circumstanțe sunt importante pentru a constata dacă Cordon Andrian legal a intrat în posesiunea imobilului moștenit.

Mai mult, instanța de recurs reține că prin ordonanța procurorului în procuratura raionului Florești din 07 decembrie 2015, xx, în legătură cu examinarea petiției înaintate de către Marcauțan Mircea cu privire la pretinsele acțiuni ilegale ale lui Cordon Andrian și Cordon Elena care a prezentat la Judecătoria Florești date vădit false, prin care acesta a fost declarat decedat, a fost dispusă neînceperea urmăririi penale și clasarea procesului penal din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, ordonanța fiind menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016 (f.d. 243 vol. II).

Respectiv, odată ce nu s-a constatat printr-o sentință definitivă și irevocabilă faptul că Cordon Andrian și Cordon Elena intenționat au prezentat în instanța judecătorească date vădit false, întru declararea lui Marcauțan Marcel drept persoană decedată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că la materialele cauzei lipsesc probe pertinente și concludente care ar răsturna prezumția relativă instituită de lege privind prezumția posesiunii de bună-credință a lui Cordon Andrian.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurentului Marcauțan Marcel precum că instanța de apel nu a ținut cont că de faptul că acesta a fost anunțat în căutare, în baza cererii lui Cordon Elena, în perioada 14 februarie 2006 – 25 februarie 2006, adică timp de doar 11 zile. Deși Cordon Elena cunoștea locul aflării acestuia, Cordon Andrian a depus în instanța judecătorească cerere prin care Marcauțan Mircea a fost declarat decedat, or după cum s-a reținut mai sus, pretinsele acțiuni ilegale ale lui Cordon Andrian și Cordon Elena au fost examinate de către Procuratura Florești, nefiind pornită urmărirea penală în privința acestora din motiv că fapta nu întrunește elemente infracțiunii, adică nu există faptul infracțiunii.

La fel, din materialele dosarului nu există vreun înscris care să ateste faptul că Cordon Elena a fost informată de către Inspectoratul de Poliție Florești cu privire la rezultatele investigațiilor efectuate în vederea căutării lui Marcauțan Mircea.

Deci, reieșind din cele menționate *supra*, instanța de recurs ajunge la concluzia că pîrîtul Cordon Andrian a fost posesor de bună-credință și respectiv, în temeiul

art. 311 alin. (2) Cod Civil, este îndreptăţit la plata îmbunătăţirilor aduse bunului imobil moştenit, în perioada deţinerii în posesiune a bunului.

Respectiv, Colegiul consideră drept întemeiate concluziile instanţei de apel, care a reţinut raportul de expertiză nr. 350 din 06 iunie 2016, întocmit de Centrul de Expertize Independente (f.d. 125-176, vol. I), prin care s-a constatat că preţul materialelor de construcţie folosite la îmbunătăţirile aduse bunului imobil (teren, casă de locuit individuală) constituie 283 492, 47 lei, preţul manoperei 67 580, 93 lei, în valoarea de piaţă a bunului la moment constituie 362 000 lei, dintre care casa de locuit 253 400 lei, iar la 05 decembrie 2006, valoarea reală a bunului imobil constituia suma de 162 900 lei.

Astfel, odată ce s-a constatat posesia de bună-credinţă a lui Cordun Andrian şi s-a probat faptul îmbunătăţirii bunului imobil moştenit de către acesta, Colegiul consideră că instanţa de apel întemeiat a admis acţiunea reconvenţională înaintată de către Cordun Andrian şi a încasat de la Marcauţan Mircea în beneficiul lui Cordun Andrian suma de 351 073 lei.

La fel, din chitanţa nr. 1337 din 15 august 2008 (f.d. 204 vol. II), reiese că Cordun Andrian a suportat cheltuieli în sumă de 2 870 lei pentru conectarea imobilului la reţeaua de alimentare cu gaze naturale. Totodată, în perioada posesiunii bunului, Cordun Andrian a achitat impozite fiscale în sumă de 1 347 lei (f.d. 205-2015, vol. I). Astfel instanţa de apel întemeiat a încasat aceste sume de la Marcauţan Mircea în beneficiul lui Cordun Andrian.

Cu referire la pretenţia lui Cordun Andrian cu privire la instituirea dreptului de retenţie faţă de Marcauţan Mircea până la restituirea de către ultimul a contravalorii îmbunătăţirilor aduse bunului imobil, Colegiul reţine că potrivit art. 311 alin. (3) Cod Civil, posesorul de bună-credinţă poate să nu predea bunul până când revendicările lui nu vor fi satisfăcute.

Prin urmare, odată ce s-a constatat temeinicia pretenţiilor reclamantului Marcauţan Mircea privind restituirea averii dobândite prin succesiune de către Cordun Andrian, Colegiul consideră că instanţa de apel corect a constata existenţa dreptului de retenţie a lui Cordun Andrian asupra bunurilor litigioase până la achitarea de către Marcauţan Mircea a compensaţiei pentru îmbunătăţirile aduse.

Alte argumente invocate de recurent în susţinerea poziţiei sale nu pot fi reţinute de către instanţa de recurs, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează pe circumstanţele care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanţa de apel, având la bază cumulul de probe care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susţinute de normele de drept material.

De asemenea, Colegiul reţine că în cadrul judecării pricinii, instanţa de apel a creat participanţilor la proces, condiţii obiective şi echitabile, pentru exercitarea drepturilor şi obligaţiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părţilor dreptului la un proces echitabil, garantat şi asigurat prin art. 6 CEDO.

În circumstanţele de fapt şi de drept menţionate şi având în vedere faptul că instanţa de apel la adoptarea actului de dispoziţie contestat a aplicat şi interpretat corect normele de drept material şi procedural, cu verificarea şi aprecierea probelor

administrare în conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de respinge recursul declarat de Marcauțan Mircea și de a menține decizia Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2017.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. a), (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Marcauțan Mircea.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2017, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcauțan Mircea împotriva lui Cordun Andrian, intervenient accesoriu notarul privat Ion Conoval privind constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar și restituirea bunurilor dobândite prin succesiune și cererea reconvențională înaintată de Cordun Andrian împotriva lui Marcauțan Mircea privind restituirea contravalorii anexelor și îmbunătățirilor aduse bunului imobil și constatarea dreptului de retenție asupra bunului imobil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Iuliana Oprea

Luiza Gafton